

BÁTORÍTÁS

Szívemet bölcs igékkal
Bátorítom: „Ne félj!
Nem is oly nagy dolog, hogy
Nap után jó az éj.

Hisz sorsodban alig jut
A napfénynek szerep –
Nagy változás nem ér majd,
Ha éjek éje lep.

Csak szépen besötétül,
Aztán se szín, se hang –
S te békés csecsemőként
Elszenderegsz alant.

Hidd el, mondom, nem oly nagy
Dolog az a halál.”
Így szólok, s szívem egyre
Csak szűkül, kalapál.

1903

ÚJ TAVASZ NYILADOZÁSÁN

Szobám dérfátylas ablakán kinézek:
A tavasz ismét nyüzsdül. Mit akar?
Hát nem lesz mindig a fák ága tar?
Fog ezután is szíveket igézet?

Lesz, aki gyűlöl, lesz, aki szeret,
Oh, tudat, melyet nem lehet kibírni!
Dús balzsamát az élet kertje hinti,
S megfér gyepén úgy ifjú, mint öreg.

Csak neked nem hajt örömrügy sehol már,
Szívem, vén koldus. Inkább verni szűnj meg,
Semhogyan tud éhen: mily sok a rakott tál.

S te szem, kit látás kaján sorsa büntet,
Inkább vakulj meg, mintsem télből nézzed,
Hogy nyári fényben más jár, heverészet.

1903

MOZIREKLÁM

Pállott szag, zsongás, úri nők, inaskák – –
S elöl a vászon, vaksin és sután még,
Hogy rajta mindjárt fény meg árny cikázzék –
... Bizony finomnak nem finom multság!

S bizony nem élet, s nem is mély művészet.
De kell e játék az elállt agyagnak.
Sok lankadt vágyra ismét szárnyat aggat,
Hogy célra törni legyen mind merészebb.

Akik előtt, hajh, mindig ott az árok,
S csak vágni tudunk rózsás ligetekbe –
Most ungot-berket járhatunk lihegve,
S pompát is látunk, úri proletárok!

Ahogy a filmek folyamán adódik:
Vagyunk királyok, bölcsek, víg csavargók.
Életünk sokszor Tiszánál kanyargóbb.
Egy perc az égbe – más a földre lódít.

S ha már letörtünk, lábunk csupa por, szenny,
Tikkadtan csak egy korty után dadog szánk:
A vászonról a kelyhet nyújtva, hozzánk
Halkan leszáll a hűs-jó Henny Porten.

1904

A LISZTES BOHÓC ÉNEKEL

Hódolat s kézcsók, szép kisasszonyok!
S szép úrfiak, víg legyen éjszakátok!
Ti bizakodva most mind arra vártok,
Hogy okot nyújtsak hahotáznotok.

Hajhó! fejemre süveget csapok.
S tréfálok, fintort fintorra vágok.
Ne is sejtsétek, hogy a sorsom átok,
S belül a szívem csendesen zokog.

Arcom redőit liszt és gúny takarja,
Rigmust csattintva hajlok jobbra-balra.
Nincs céloom más, csak a tetszésetek.

De mégis inkább fütty, szidalom érjen,
Mintsem – látván, hogy lassan hull a vérem –
Fölöttem szánakozni kezdjeteK.

1904

MINDIG EGYÜTT!

Volnék a hang, mely őszi ködben
Váratlanul lelkedbe döbben.

Az égő szem, mely a homályból
Fenyegetően feléd világol.

A szorongás, mely éjjelente
Álmaidban tört ver szívedbe.

Volnék a vágyad, buja, bomlott,
Mely pillantást se hagy nyugodnod.

A végzet volnék, mely a bűnbe
S azon is át a sírig űzne.

S lennék föld röge, habnál lágyabb,
S ölemen lenne örök ágyad.

1904

TÜKÖRBENÉZÉS ALKONYODÁSKOR

Mint csöndes csónak, sík vízén bolyongván,
Sötét szobából, sík tükörlapon
Előlebeg bús arcom, alakom.

E test, ez arc már nem is él: – halott tán?
Másomat szinte meg sem ismerem.
Más is minden oly titkos, nesztelen.
Csak – altatót – az alkonyat dalol,
S egy hegedű sír halkan valahol.

Én tovasikló, szűkös életem!
Tán sohasem is voltál igaz-élet?
S szemem hasztalan leste, merre mélyebb:
Csalatva bolygott álmvizeken.

Talán – amelyek most is körülállnak –
A kínok, vágyak sem mások, csak árnyak.
S így magam is csak önárnyam vagyok,
Vetítve rejtett síkból ide-átra,
Mint földi tóra futó felleg árnya.

Pislog a tűz... a sötétség nagyobb!
Mepattant húron elhal a zene – –
Ha tovalendül élet-álmodásom,
Hová szakad be kóbor üteme?
Lábam nyomát is elkuszálja más nyom?
S mint bosszús művész vétett vonalat:
Eltüntet a sors néhány perc alatt?
Vagy aki voltam: lényem lelkes lelkét
Megőrzi bűvös tükreben az emlék,
Hogy taván ringva néha visszajárjak
Majd valamelyik élőbb unokámnak? –

1905

TÉTOVA AJTÓNYITÁS ELŐTT

Mondod: szeretsz; ezt én is mondhatom.
Aztán egyéb se: – sima, semmi-szók.
Egy föltekintés, mosoly ajkadon.
De soha mámor, soha semmi csók.

Fanyar multság, melynek nincs bora,
S fanyar szerelem, melynek csókja nincs.
Olyan, mint ajtón-várás, tétova,
Amikor már kezünkben a kilincs.

Oh, szokás, illem meddig zaboláz?
Ez önként vállalt bilincs fojtogat.
Ha várnod kín, úgy hát még mire vársz?
S én meddig kérdem: szabad, nem szabad?

E szomjú vágy már megváltást eseng,
Hívj, vagy anélkül fon két bús kar át.
Vagy így, vagy úgy; de fojtó már e csend.
S túl élet vár: döntsük be ajtaját!

1905

INTERMEZZO

Megfakulna, ha hajadhoz érnék,
Annak fénylő selyemszála mind.
S szememből, bár téged egy se tép még,
Megláthatnál minden földi kint.

A te lelked liliommező, mely
Tavaszi szél rezdültén remeg.
Enyim puszta, melyen át erővel
Vágtat s vág a téli fergeteg.

Kedves, amíg nem késtél el, indulj,
Közeleből futva menekülj.
Máskülönben telem lelkeidig dúl.

Máskülönben menthetetlenül
Veszve volnál, s csillagod zuhantát
Liliomok vérkönnyel siratnák.

1906

DAC

Ha te nem – inkább más se zárja
Szívére szívem szűz szerelmét.
Legyen, mint puszták rőt kopárja,
Míg bennem üdvről álom, emlék.

Mint falevél, mit őszi szél hajt
Ezer társával egy halomba:
Magam is múljak el, s a tél majd
Hullassa leplét bús nyomomra.

Rím szárnya szerte hírt ne hordjon,
Hogy egykor érted éltem, égtem:
Enyésszen az is rejtve zordon
Szívem halálos börtönében.

S amíg így minden vágy belém hal:
Bús kéj hat át e pusztulásban,
Hogy ezalatt a magaméval
Emléked sírját is megástam!

1906

SZÁNKÁZÁS

Beh friss a hó, beh friss az arcod!
De félre is ma, lelki harcok!
Ma csak suhanjon könnyű szánunk.
Csin, csin, csörögve cseng a csengő – –
Mindenkinek ma jót kívánunk.

Ahogy siklunk: az utcaszélről
Minden pillantás csak felénk tör.
Sőt mind tovább: a kandiság nő!
Csin, csin, ujjongva cseng a csengő –
Te vagy a legszebb, a királynő.

Csin... suhanunk, a fürge szán most
Ím, hátrahagyta már a várost,
Élőnkbe tág sík hava tárul.
Csin, csin, merengve cseng a csengő –
Vágyunk is immár szebb szakán túl.

Csin, csupa hó fenn és a föld lenn,
Pár varjú tarlóz csak a ködben.
Egyébként fehér berek és rét.
Csin, csin, borongva cseng a csengő –
Bús is talán e sok fehérség...

Hó hull, hideg van, mintha fáznál.
Jobb, ugye, vissza, szép virágszál?
E táj sorsunk valódi tükre...
Csin, csin, fagyosan cseng a csengő,
S egymástól válni int örökre – –

1906

TAVASZI VIHAR

Hallod-e, furcsa, nyugtalan szelek
Hogy döngetik künn a házfödelet?
... Tavaszi, bújtó, sürgető szelek –

Künn így. De benn? – hús, árnyékos szobák,
Melyek során, hogy idáig vezettél:
Megtorpanunk, s egyszerre nincs tovább!
Pedig szív nincsen forróbb a tiednél,
S az én szívem is, halld, e zaklatott,
Rossz szív hogy döng – mint ahogy dob szokott,
Míg öledben csodát ígér a vágy.

S most mégiscsak egyszerre nincs tovább?
Miért? Mi az, mi közted s köztem áll?
Ejh, semmiség, csak porszem, pókfonál!
Igazi bátrak akár meg se látnák!
Csak mi vagyunk merésre gyávák.
Különben most csak ennyit mondanék:
Téged, te lány, nekem rendelt az Ég!

Ha Ő akarja, s te is akarsz,
Mi akkor minden földi gát, bilincs?
Rajtad kívül más senki... semmi nincs,
Csak meleg melled, két meleg karod.

Így szólnék, s rá még ama pillanatban,
– Mintegy bódító álomból riadtan –
Felszökném, s többé gáttal nem törődve:
Az ablakokhoz futnék, s mind betörném.
S véresre zúzott két kezemmel
Vadul magamhoz rántanálak,
Míg a szobába harsányan beárad,
Egybesodor, gyorsan megforgat, elnyel
A tavasz, mint a tenger –

1907

VÁGYAIM, A DÜHÖS KUTYÁK

Hiába minden! Többé nincs hatalmam
Vágyaimon, e bősült ebeken.
Nem szolgál többet egy se már nekem.
De szépségedtől mindahány zavartan
Kereng, s rád törne, dühtől részegen.

Hogy ostoroztam e sátánkutyákat,
Szöges korbáccsal mennyit vertem én!
Már bízam is, hogy használ e kemény
Szigor, s most íme, gazdájára lázad,
S feléd kap, csattog valamennyi rém.

Kínomat eddig úgyis csak gúnyoltad – –
Hogy mit tehetsz: most magad lássad ím!
Már én csak nézem, míg sátánjaim
Vért szaglászván, a holdra fölcsaholnak
Képzeletem zegzugos útjain.

Játékosként veszünk lesz a gonosz zsold –
Már ezután csak jaj lesz életünk...
Ránk törnek, s mi nem menekülhetünk.
Elnyűttem önuralmam, az ostort – –
Az Isten legyen irgalmas nekünk!

1907

SZELÍD KÍVÁNSÁG

Azt szeretném, ha nekem zongoráznál,
Akármit, csak hogy hangok érjenek,
Melyek zengése kezedtől ered,
Míg szívem reszket, mint szélben a nádszál.

Tedd mind elém, amennyi régi fénykép
Mutatja múltad bármi kis nyomát,
Hogy lelkem fölött siklathassam át
Gyermekkorod derűjét, égi fényét.

Akkor is, tudom, kedves lehetett
Vidám szemed, a csacska, gondtalan száj!
Oh, tőlem egy szót, mosolyt most se sajnálj.

Bár e morzsák pótolják énedet.
Úgyis: két karom egészben, amint vagy,
Szegény szívemre sohasem szoríthat – –

1907

CSILLAGTALAN ÉJJELI ÉG ALATT

Kietlen éjjel gyászsötétje!
Itt fényt ki is keresne még?
Körös-körül nincs semmi jó – csak
Süket közöny, feketeség.

Az út rögös, csak tép az ág is,
Amerre végzetem vezet.
Hogy napvilágra jussak innen:
Senki se nyújt segédkezet.

S mégis, bár üljön ezer ördög
Ez átkos, babonás körön:
Éjféllel lehellő, rossz varázsát
Valamikor még áttöröm.

1907

NOÉMI SENKI-SZIGETÉN

Elborult fényű, rideg éjjelembé
Messzünnen még egy kis mécs belelángol.
Bús lélekvesztőn küszködő felé
Hívó szigetke rémlik fel az árból.

Valaha rég, vad viharok fokánál,
Hányatva vágyak perzselő szelében,
Egy percre sorsom sorsodhoz sodort,
Azóta, jaj, beh más vizekre tértem.

Ám az emléked veszélyek között is
– Melyeket rossz szél, balsors zúdított rám –
Velem volt mindig talizmán gyanánt,
Örvények mélyén, bős hullámok ormán.

A sors dühét még eltökélten állom,
S hogy hajóm hátát bórak böggve szántsák.
De már tudom, bár meg se rezzenek,
Hogy bátorságom csak halálraszántság.

S már nem tudok célt, melyet bizonyosnak
Láttatna még egy ki nem hunyt reményem.
Valahány eddig fel-feltündökölt:
Mind-mind el is tűnt parttalan, vak éjben.

Így csillag nélkül egem egyre zordabb,
S fenyegetőbbek szelek, vízhatárok.
Rád-rád gondolva csak hányattatom,
Amerre hátán a haragos ár dob.

Vitorlám rongy. Már magam is ziláltan
Azt nézem csupán, hogy kell partot érni.
... Ha tán egy hullám végre partra lök majd:
A sziget élén vársz-e rám, Noémi?

1907

NOÉMI ÉS AZ ŐSZ

Ősz kezd a kertekben zenélni –
Vajon figyel-e rá Noémi?

A csüggeteg fák közt merengve
Néz-e fel a vad fellegekre?

Látván, a fecskék mint vonulnak,
Átgondolja-e még a múltat?

Estefelé a gyér berekben
Vár-e, míg fázva összerezzen?

Mit érez, hallva, hogy a dúlt lomb
Itt is, ott is zörögve hullong?

1907

ÓLMOS, SZÚK TÉRBEN

Véres robotban, félelmek között,
A lelkem sokszor falnak ütközött.

Mint békát nagy kő, amit rá dobok:
Mostoha sorsom úgy megnyomtatott.

Ólmos, szűk térben fullad a tudóm.
Szentebb dologra, dalra nincs időm.

... Ám áttöri még fejem a tetőt,
S szabaddá szállok virradat előtt!

Bús lelkem ott fenn új dalra derül.
S száll, száll a fényben, félelmetlenül!

1908

REJTETT KINCS TUDÓJA

Rejtve lelkem rejtekébe,
Öreg-öreg fűz tövébe
Kincsek-kincse van elásva,
Nagy fekete kutya őrzi.

Senki meg ne kapja, lássa,
Csak aki a szót kimondva
– Óráját is eltalálva! –
A varázst le tudja győzni.

Kinckereső vágya, szomja
Vajon vet-e lelket erre?
S vajon mikor vet, ha még vet?
Múlnak hamar szakok, évek – –

De csak baglyok, denevérek
Surrognak a holdvilágnál,
Melynek fényén mohos fám áll.

Múlnak hamar szakok, évek – –
Fent elúszik egy-egy felhő.
De más erre senki sem jő.
S minden évvel mind alábbra
Hajlik a fűz egy-egy ága.
Ha lombjával holdfény játszik:
Már-már gyászfűz gyanánt látszik.
Lent a kincs meg elfeledve
Csak kallódik, pusztul egyre.
Talán soha ritka fénye
Nem vetődik föld színére.
Úgy múlik el, meg se látva –
És ügyet rá senki sem vet,
Hogy az, ami rejtve senyvedt:
Reves lom vagy kincsesláda?!

1910

ERDÉLYI VÉGZET ALATT

Tudom, hogy kincseim nem éppen csehkövek,
Sőt ritkább tüzeket is rejt néhányuk – ám
Mit ér a kincs, ha csak kavicsként szétpereg,
S nincs kéz, mely kapna a megcsillant fénycsodán?

Körülöttem zshivaj, nyüzsgő, sokféle nép – –
Távolabb tengerek – – szédítő nagyvilág! –
Ily kerengés között rá ki is érne még,
Hogy észrevegye a kis Erdély bús fiát?!

Valamikor, talán, világszép asszonyok
Tűnődnek (versemet olvasva) sorsomon –
Míg most szívem, szegény, oly magában sajog,
S ha van is vágyam: azt csak nyűgül hurcolom.

Tán holtomban – igen! Ha por fogad be port:
A hír is elbont ismert jelzőivel – –
De, jaj, fanyar öröm! – ha előbb érte zord
Vidéken, szüntelen gondok közt veszni kell!

1911

ILY DOLGOK KÖZT FOLYIK EL ÉLETÜNK

Keserves rabigába
Görbesztő, bús napok,
Melyek során hiába
Esdünk szebb holnapot.

Bomolni makacsul kész,
Nyútt, zaklatott ideg.
Zord, ököllé szorult kéz,
Mely magát sebzi meg.

Haszontalan sóvárgás
Egy képzelt szív után,
Mely csupa fény meg áldás,
S ha bűnk van, szánva szán.

Örökös vágy: pihenni,
De hajsza szüntelen.
Ezeken felül semmi,
Csak undor, küzdelem.

Így keserít, izenget,
Míg mellénk lép, megáll,
S elfúj – mint szél a pelyhet –
A hatalmas halál!

1911

GRIEG-MELÓDIÁKHOZ

I

Lágy ujjak érik, s fájva, szaggatottan
A húrok alvó búja fölsajog,
Zengésbe ömlő, tördelt futamokban
Nagy mélységekből ébredt sóhajok.

Grieg, éjszak szkaldja, komoran borongva
Zeng, zúg, jajong a föltárt hangszeren.
Dala szélként fogódzik bánatomba,
Mely gyászahajóként suhan el velem.

S egyszerre már a messze-fönti fjordok
Felhős egébe tűz a homlokom.
Bús, esti fényben sírván én bolyongok,
Én állok ott, egy izzó földfokon.

Nekem sír ott a szívem, délre vágyva
(Vággyal, amely csak űzött emberé).
Oh, bús-örök vágy, éjszak ősi vágya
Délszaki tájak, tengerek felé!

II

(Anitra tánca)

S a nagy zenésszel Óperencián túl
Ragad a láz. Csak egy-két pillanat:
S elém Szahara pusztasága tárul,
Ülven egy árnyas pálmatorzs alatt.

S ím, pálma árnyán, bársonyos homokban
Táncos bokák igézőn pergenek – –
Anitra, jer, ne hagyj elveszni szomjan,
Csókod borával enyhítsd lelkemet.

Te nem is tudod, mennyit sírt utánad
Sok fájó vágyam, árva bánatom.
Sorstól kapott szép, fényes koronámat
Hogy loptam tova hajszás utakon.

De már tikkasztó út után oázis
Nyugtat, s nyomomba sakál sem vonít – –
Anitra, tiéd szívem s koronám is,
Csak így zenélj meg táncolj síromig.

S még mondanám. De közben este lett künt.
Az utolsó dal bent is most hal el – –
Fejem lelankad. Koronám is eltűnt.
S a szürke homály némán átölel.

1912

TAVASZI ÁRADÁSKOR

A nap a vizek bilincsét megoldta.
Zavaros ár jó, partokhoz csapódva.
A főnti hegyek minden téli szennye
Itt rohan el most örvényben kerengve.
Talán áldássá lesz még valahol – –

S ha rombolás is a rendeltetése:
Romboljon, zúzzon, egy percet se késve,
Míg dühe szét a lankákon elárad,
Többé nem érzi feszülön a vágyat,
Mely megláncoltan zaklathatta rég!

Beh zord bilincs is, melyet ránk a tél vet:
Megfagyott mozgás, élettelen élet!
Most csak rohanj hát, folyó, szabadulván.
Zúdítsa széjjel erejét a hullám:
Ami csak erő: zúgjon szabadon!

Ami csak erő: tengerré dagadjon.
Fullasztó rabság láncán ne maradjon.
Jaj, mert szomorúbb végzet, mint akármí:
Erőnket tudva, béklyós csendbe várni
Egy percre, mely tán sohse jő felénk.

Rád, elhívottra, várnak messze harcok,
Szavad, döbbentve, mérföldekre harsog.
Célnak futsz, míg én cél hiján henyélvén,
Most riadt szívvel állok partod élén.
S ím, kart lendítve, meg is áldalak:

Menj, mint a nyíl, zúgj titkos távolokba,
Áldást hozón vagy rombolón, de hatva.
Vígan vidd terhét öröknek, múlónak.
S vidd életemet is, játékhajómat,
Ha itt merül el, ha messzire jut – –

1912

FORGÓSZÉL

Falun keresztül, éjjel, holdvilágnál
Utaztam, és egy kocsmaház előtt
Megállítottam sebes kocsimat.
Benn döngve rúgta valamennyi láb már,
Drótként feszültek a kemény inak.
Legény a párját úgy sodorta táncba,
Hogy szinte már a lelkét is kirázta.

Beléptem, és az ajtófélfá mellett
– Hol vita közt két korhely iddogált –
Megálltam, nézve csöndesen a bált,
Mely ezalatt mind vadabb, hevesebb lett.
A klarinét fel-felsírván, a tébolyt
Még-még fűtötte; nyughatatlan éj volt.
Kivált egy izzó, deli lány kavart
Maga körül nagy érzészivatart.
Ő volt, bizonynal, itt a falu szépe.
Csak verte szemmel a legényeket,
Kik mindahányan, mint a részegek,
Már támolyogtak közelébe lépve.

Elnéztem ezt a versengést, e harcot.
(Emlékek forró szele rám viharzott!)
Majd észrevettem: távol, egyedül,
Egy bús legény mily dacos kedvvel ül!
Rögtön – talán az ördög biztatott –
Hozzászegődtem: „Ön oly izgatott!
Önnek ma – szoltam – felhős a világ.
Hát nem közölné, hogy szívéen mi rág?
Talán a féltés fene-férge fúrja?
Beszélhet – én el szót sem ejtenék –,
Hisz látom úgyls: ott egy másik úrra
Mint veti folyvást öklelő szemét...
Nem szól, hiába: nincs bizalma, látom.
Mit mondjak önnek – édes Istenem! –
Nos tudja meg: ön társam és barátom,
Mert ezt az érzést én is ismerem.

Rég volt; feledjük... álmok konclesője,
Fanyar szívem, csak ő lett béna tőle! –
Ám önt örökre zsarnoköklű végzet
Még nem teperte földre nyomorékul.
Nos hát – a szükség néha nyers szeréert nyúl –
Most ne riassza semmi bús-merész tett!
Mert szép a tánc, ha reng a föld alatta,
S szíveket szédít ájult forgatagba,
S tán szép itt nyomni háttal a falat,
De mind csak úgy szép, ha szép kedvesünket
El nem ragadják mások ezalatt!
Pedig, amíg ön itt morogva tüntet;
A macska már az ereszen lapul – –
Galambot lopni készül álnokul!

Gondoljon arra – kész-e túrni, kérem? –
Vad ölelés közt hogyan gyötri meg!
Két meleg melle, nem földvén szemérem,
Hozzásimulva hullámszik, piheg.
Ő – s jaj, nem ön – lesz, aki vére lázát
A csodakútra hűtögetni jár.

Ő lesz a drága párnákon király...
Nos (ön se bátrabb?) nem lobogja láz át?
Nem úzi, fojtja tette kész harag?
Mozdulni is rest, amíg más arat?
Csak vár, amíg – ha véget ér e bál –
Ő véle megy, s az éjjel véle hál...”

Istent kísért az úr! – hördült fel erre.
Láttam: lihegve jár a buta melle,
S a csizmaszárba kotorászva nyúl...
Dobolt a szívem, vészesen vadul.
S már fölrivallt a furcsa győzelem.
(Így fogtunk össze, végső harcra készek,
Én: sanda hős, meg ő: vak fegyverem!)
Tágultam aztán – ott künn a vidék szebb! –
És meglapultam künn a szín alatt.

Elzakatolt pár kába pillanat.
Majd bent a zene halkabb ütemét
Harsanva dobaj, zaj kergette szét.
A lámpa csörrent, lángja fölcsapott.
Egy kéz kitört egy párás ablakot.
Szitok vegyült vad, ijedt futkosásba,
Majd – – egy rogyó test súlyos puffanása...

Ekkor mohón a holdözönbe léptem,
Fürödve véres, kétes hősiségben.
Pózban próbáltam pár groteszk döfést meg,
Érezve kéjét annak a döfésnek!
Aztán sebesen gyors kocsimba hágtam.
Vágtatva vittek éjfél paripáim.
... Fekete vad szél trombitált utánam.

1912

KÖSZÖNET A MAGAMRAHAGYOTTSÁGÉRT

Köszönöm nektek, emberek,
Hogy legtöbbször magamra hagytok.
Így, amíg zimankója csapkod:
A sorssal én
– Magam, vígan – elperelek.

Ti nem is sejtitek talán,
Hogy nekem öröm és erősség
Ez a magány –: a maga hőségét
Így edzi az,
Ki egyet-egyed nagyra szán.

Míg akit sorsa csak becéz:
Ellomhul, s teste-lelke renyhe,
Gyöngé lesz minden küzdelemre – –
Még jó tehát,
Hogy lelkem minden bajra kész.

Sőt halljátok, mit üzenek:
Legjobb, ha mind magamra hagytok!
Dacom rőt lángja égre csapkod – –
S fölírja rá,
Hogy megtudjátok híremet!

1913

VIHARFELHŐK ALATT

Olykor erre zúgva jönnek,
Hömpölyögnek
Vésszel vemhes fellegek.
Még egy perc, és zihálva
Már az ég s föld szent csatája
Szakad egybe komoran.

Futva búvik állat, ember,
S döbbenettel
Néz a súlyos égre föl:
Áldás kél-e végre lassan,
Vagy – amíg vad tüze harsán –
Ártó vihar zúg le majd?

Most a dermedt borzadásnak
Csöndjébe gyors villanás csap,
Harsonázva reccsenő.
Mintha fentről a hegyekből
Óriás-had
Iramlana bomlott hajjal,
Őrült lárma közt elő.

Hajlong a fák koronája.
Hangosabb a nők imája – –
S ekkor – –ennyi – –nincs tovább!
Hirtelen az ég haragja
Elharapja
Saját mérge szigonyát.

Rájuk fönti fagy lehellte-e?
Megdermedt a felhők rendje.
Az okát ki tudja: mi?
Majd mozdulnak, s szétsietve
Napnyugatra, napkeletre,
Elkezdenek oszlani.

Darabig még nyom az égbolt.
A levegő kénszagos.
S olykor itt-ott – de már messze!
Rekedt hangját megeresztve,
Egy-egy felhő morgadoz.

De sötétig
Az is elhal, elenyészik,
Az éjnek sincs csillaga!
Csak időnkint, bús varázssal,
Lidércfényes lobbanással
Gyúl ki még az éjszaka!

1913

ÉJJELI HAVAZÁSBAN

Hó hull serényen, sűrű pelyhezéssel...
Kész kripta most a lombtalan berek:
Tanyát e tájon csak a csüggedés ver.

Bús bokrok alján árnyak rémlenek.
Halkan körülfog kétség és sötétség,
Lábam botolva félretévelyeg.

Kis ablakokba messze gyöngye mécs ég,
Áttűzve fényét fátylakon, ködön –
Mindez reménynek, célnak oly kevés még!

Feljük mégis égve küszködöm.
Verejték lep, a kín agyamba fájdul.
S egyszerre tép száz kegyetlen köröm.

Előttem itt-ott apró tarka láng gyúl,
Kis, fintor ördög fűgén integet,
Ha nem vigyázok: elgáncsol kajánul.

Szél hord havat meg bomlott rímeket,
Gartatva zúg át a kihalt fenyéren:
Tán engem is már végre betemet.

Itt roskadok le sápadtan, fehérén.
Szívem verése halkan elakad.
S hajnalra minden élni kél, csak én nem

S ha nap röpít a földre nyilakat,
Rá vissza víg kép mosolyog föl innen:
Sík, szűz mezőség enyhült ég alatt.

Fák állnak itt-ott ezüstös karingben.
Kis, nyájas őrház. Varjak a havon...
S egy fa tövén a hó között övig benn:

Én. Hideg arcom csupa nyugalom.

1913

MINT RÉGI SZOBRÁSZ

Mint régi szobrász szép halott fiáról
Mintázta művét, melyről hír maradt:
Így én is – amíg lelkem egyre gyászol –
Versekbe vések halott vágyakat.

Pillámon még a bánat könnye repdes,
S már szemem újon nyílt csodákba lát,
Lesvén mohón, mint megbűvölt szerelmes:
Holt vágyak báját, rejtett vonalát.

S amit szemem lát, abból az anyagba
Kezem minden szebb formát belevés,
Így él tovább mint lelkem egy darabja,
Minden alig múlt, újabb szenvedés.

E gyöngéd formák, apró, drága szobrok
Sok emlék-zugot sorba töltenek.
Rajtuk motozva már el-elborongok:
Mi lesz, ha szívem többé nem temet?

Jaj, ha talán már csupa bútlan éj jő,
Csak holt formák közt szabad bolyganom.
De nem lesz többé kit veszítnem: élő,
Több szép fiam, több drága bánatom.

1914

ÉJSZAKI FÉNY, SARKVIDÉK

Jégszirteivel, komor éjben
Nyúlt el a sark fagyos vidéke,
Hogy szép piros lob gyúlt fölötte,
Csodás, mágneses fényben égve.

A sark neszelt: ez tán a nap lesz,
A bilincstörő fény, az áldott,
Melyről csak álmodott idáig,
De amely rá még nem sugárzott.

S jég, hó alatt a sarki földben
Csírák vad bolydulása támadt,
De valamennyi fagyba dermedt.
Tavasza nincs a jégvilágnak.

Később a kedves csoda eltűnt,
– Fény volt, s ki tudna fényt követni? –
De már a sark rég bizonyos volt,
Hogy őt soha el nem felejtí!

1915

EGY SEGESVÁRI RÉGI HÁZ ELŐTT

Ím, itt a fedett, régi
„Diáklépcső” s alább a
Keskeny emeletes ház.

S most azt kérdem: mi lenne,
Mi lenne, ha belépnék
A rég-lakott szobákba?
E ezt mondanám: bocsánat,
Itt minden zug enyém volt.
Itt én vagyok csak itthon!
Itt gyermekségem alszik,
Mint mesés csipkerózsa,
Dermedt mosollyal arcán.
Itt emlék tükre láttat
– Mint bűvös csodaszerszám –
Sok tündér-tarkaságot –
Mindazt, mi drága volt rég!
Az ablakból lenézve:
Az utcát most is éppen
Olyannak látnám, mint rég,

Gyermekszemmel tekintve –
Olyan titokzatosnak,
Olyan szép, diadalmas
Jövőbe mutatónak – –
És önök itt közönnyel
Alusznak, esznek, isznak,
Lomposan nyüzsgölődnek,
Mint zsibvásári csürhe,
Bemocskolván e szentélyt.
Ki, kufárnép, e helyről!

Ezt mondanám. De rögtön
Már látom is, hogy ugrik
Riadtan szerteszét mind.
Egyikük rendőrért fut
Titokban, míg a másik
Így szól: „Nohát ez örült!”

1915

BOCSÁNAT NÉLKÜL

S most megbocsátást ígérjek neked?
A megbocsátás királyi ajándék –
És ajándékra nem telik királyként
Annak, ki szintén elszegényedett.

Sokszor zsaroltad gyöngeségemet –
Bízva talán, hogy úgyis móka, játék:
Sok lázongásom és mind, ami vád ért –
Most munkált műved beteljesedett.

Most megroskadsz, hogy mégsem ezt akartad?
De karom nincs, hogy fölemeljelek!
Szánalmam nyelve megbénítva hallgat.

S ha sírsz: én is csak sírhatok veled,
Hogy múltunk, jövőnk szik, fagydúlta parlag,
S halálunkig csúf harcok szennye lep!

1916

EGY ÚJ FAUST SZERENÁDJA

Hallod-e, Margit, mit zenélek?
Jobb lenne meg se hallanod –
De fent ím: tárva ablakod.
Dalom osonjon hát az éjnek
Lebjén eredbe, s benne méreg
Legyen, mely lázat kelt legott.

Minden kis szóm, mint annyi szikra,
Ágyad körül pattanjon el.
Elölük menekvést ne lelj.
Tűz bújjon gyöngé tagjaidba,
Míg végre hőségtől borítva,
Érzed, hogy jönni, jönni kell.

Most lant meg hant: – nincs semmi távol – –
S hold fénye rémlik mindenütt.
Apádnak is kövére süt.
De ő nem érez föl porából,
S nem néz utánad: „Ejnye, hát hol
Bolyong leánykám?” Meg nem üt.

Lásd: ő is rég halott, kifosztott!
Őrizned kincset hát minek?
A sír oly kapzsi és hideg – –
Míg vágyam perzselőbb, piroslóbb
A napnál; gomolygó tűzoszlop!
S már nem olthatja senki meg.

Tán utóbb önvád s kín szorongat – –
Ma semmi gondom, bánatom!
Te se habozzál. Jer vakon.
Jer, hullj előmbe úgy, ahogy vagy,
Mint hóvirág, melyet kidobnak
Könnyelműen egy ablakon.

1917

KISVÁROSI SÁROS UTCÁKON

Novemberesti hús esőnek
Csapzón csepergő könnypatakja,
Keskeny, kis utcák sáracsatakja,
Hol keressem ma volt erőmet?

Tán lehullott az is e sárba,
Vagy fölosont a szennyes égre?
S már minden nyárnak itt a vége,
Minden kedv szárnyon lőtt madárka?

Itt úgy lefog és fojt ma minden!
Ez összeszorult szürke házak
Zord örökül mind rám vigyáznak.
Kijutok-e még egyszer innen?

Ha szabad élet lenne társam,
Sík rétek bő fénymámorával...
Vagy nagy városban harc, pogány zaj,
Mely ingerel, hogy túlkiáltsam!

Itt bármit kezdenék: hiába!
Im odább is jókora fényfolt –
S elérve látom: csaló fény volt:
Már bele is fulladt a sárba.

1917

AZ ÖREG ZSOLDOS KESERGÉSE

A falevelek hullanak – –
Ugye, császár, sok nagy csatánknak,
Nem ezt a gyászos végét vártad,
Amikor még fenn járt a nap?!

A felidézett fűriák
Bizony csak a fejünkre nőttek,
De – csúfos kedve az időknek!
Ellenünk fordult a világ.

Mint Goethe költőnk rég tanult,
Tréfás kis versében a golyhó
Bűvészinás: mi is hasonló
Megszorult csínytevők vagyunk.

A rémek ránk zúdult raját
Négy évig üztük, irtva vágtuk,
Ropogtak puskák, bőgtek ágyúk –
S hová jutottunk? Mind alább!

Pár ezer dússá lett, henyélt –
Míg ezerannyi életével
Fizetett értük. (Jaj, mit érzel,
Ha csupa vért látsz, egyre vért?!)

A mi napunkra gyász borult,
De napja kél a tömegeknek —
Már eszmélnek, s lefegyvereznek
Ezután minden háborút!

1918

AZ ALKONY FELELETE

Lemegy a nap...
Sugaraí még végigsiklanak
Rajtam, amint a selymes füveken
Fekszem, hogy halott vagy még eleven
Vagyok-e? Oh, ha meg kell halni ma!
Hol hát egy hang, egy kiáltás, ima,
Melyben utóbb bár úgy legyek jelen,
Mint elmerült nap aranyfellegen,
Mint illatban, mely zezzugot betölt,
Egy régen elment, aranyszőke hölgy.

Oh dalok, rímek, most siessetek,
Megmenteni mind, amit szeretek,
Úgy adva nekik illő keretet,
Ahogy én láttam a sok földi dolgot.
– Legtöbbje bús volt, csak kevés mosolygott.

S a föld egyszerre megdöng valahol...
Nekem is gyorsabb lesz a szívverésem,
Béklyós erőim oldozódnak, érzem.
Vonat sípol, épp erre zakatol.

Már mindjárt, mindjárt itt közel robog,
Majd akkor én rá gyorsan felkapok,
S úgy vágtatok cél, siker, hír felé!
Nem oszlok szét nyom nélkül semmivé – –

Nem-e? Ím, végsőt lobban már az alkony,
A vonatzajt is megint messze hallom.
S míg tépelődve tovább heverek:
Szél támad, s rám dob néhány levelet – –
Hervadtat, őszit. Ez a felelet...

1918

ŐSZI LÁTOGATÁS CSIPKERÓZSA ERDEJÉBEN

Szilvák meg almák, mohos, régi kertben,
Most is úgy érnek, mint húsz éve régen.
Kaszált fű szaga száll a régi réten,
Mint amikor még könnyebb volt a kedvem.

Anyám is itt van, múltam gondos őre,
– Most is nekem süt, főz a kályha mellett –
Habár azóta gondtól öregebb lett:
Nekem csak úgy él, s mutat múlt időmre.

Itt-ott bizalmas szögletek homályán
Egy-egy vén kandúr – mint mesékben olykor –
Egy-egy titkomat őrizgetve mormol:
Titkot, mely itt várt, rég gazdátlan-árván.

Már tudom én: itt volt a meseerdő,
Milyet bent élve, másfelé kerestem.
Oh, hol hever még oly hűsen a testem?
Hol ölel álom, oly lágy ölbe rejtő?

Hej, öreg kertem, hol a régi lelked?
Csak pókfonalak fénylenek a fákon.
Fújnám, de – jaj, én gyilkos, napi jármom!–
A riasztó hang a kürtömbe dermedt.

Tán él a kert még, s lánya, mesekútja
Sem unta meg még ébresztőre várni.
Csak nem én vagyok már az a királyfi,
Aki a varázst fölzengetni tudja.

S szívem, melyet már új öröme tártam,
Elfullad a csúf szürkületi ködben.
Látom: hiába volt, hogy hazajöttem: –
Az ily kivert a múltban is hazátlan!

1918

EGYÜTT HAMUPIPŐKE LÁNYOMMAL

Mellőzött lánya visszás életemnek,
Dal, dalom, akit oly nagyon szeretlek:
Hozzám te is ne légy már idegen
Azért, hogy sokszor úgy magadra hagylak.
Jer, engem is most alkony, puha pamlag
Pihentet, hamar táncolj hát nekem.

S ne haragudjál rossz apádra, kérlek,
De szívtelen, rút mostohád, az élet,
Úgy hajszol egyre, kint, vért követel.
Veled időzni bárhogy is szeretnék:
Kaján kezével tőled mindig eltép,
S napjaim gondban fecsérlődnek el.

Sorsom csak adna több ily ritka percet,
Dalok sorában te lennél a legszebb,
Rád aggatnék díszet, ékszert gazdagon.
Nem szégyenkeznél, mint Hamupipőke,
De ünnepelt nők királynői gögje
Ülhetne fönnen finom ajkadon.

Úgy küldenék ki a nagy világba:
Hám akár ne is néznél vissza, drága,
Élveznéd te szépséged sikerét.
Magam iránt nem lenne csöpp kevélység
Bennem, csak olykor megtérten mesélnéd,
Hogy özönlött a hódolat feléd.

Akkor! De halld: meghittségünk nyugalmát:
Már túlról ismét zörejek zavarják.
Gyűjtják a lámpát, eloson a báj...
Ám tudd meg, ha úgy lennék is a sírnak
Rabja, hogy addig már sohase hívhat:
A szívem érted ott is fájva fáj – –

1919

NAGY FELKÉSZÜLŐDÉS

Dühöm feni a kardot:
No most ütött az órád!
Oly sok hamisság, bajvetés
Árában életed is kevés;
Menteni meg se próbáld!

S már villan is a jó kard,
Gyilkos csapásra vontam –
De te mosollyal hirtelen
Mellém lopózol, s szememen
Egy kendő máris ott van.

Pár sima szócska, s érzem,
Újabb tétova lep meg.
Hallom egy hulló kard zaját –
Nézd! Kifent lapjain saját
Vércseppjeim remegnek.

1919

ŐSZI SIRALOM

Ősz dere gyötri már a gyepfű selymét.
A nyár pompáját keresvén se lelnéd.

Hol kincse folyt, most mást aligha láatsz ott:
Pár árva kórót ropni kerge táncot.

Pár árva holló károg ott a ködben.
Föl-fölcsap egy, meg újra visszazökken.

S a fán borong el, fázva, félig ébren,
A sűrűsödve szisszenő sötétben.

Nem jó bolyongva jární most a tarlón:
Mindent enyészni látnál ott ma gyarlón.

Jobb most szobádban ülni melegedve,
Békés derűvel nézvén életedre.

Jobb: kályha mellett ülni órahosszat,
Míg lelked elmúlt dolgokon motozgat.

Míg révedezve babrálatsz a tűzzel:
Meleget áraszt rád egy régi tűzhely.

De jaj, hová bújsz, vackot hol találsz, hol?
Ha belül érzed, hogy vacogva fázol?

S nincs semmid, ami tövisként ne tépne:
Se múlt öröme, sem jövőd reménye?

1919

TŰNŐ SZÉPSÉGEK KERGETŐJE

Virágos réten sokszor szótlanul
Nézem, amint a nap nyugodni hull!
Sugaraí még egyszer átölelnék:
De míg nekem is föllendül karom:
Már hasztalan – az éj egészen ellep,
S a nap sehoh, lebukott nyugaton.

Máskor csodásan kéklő ég alatt
Hallok suhanni zengő hangokat.
De míg szívem a bűbajos zenéhez
Hangolódnék, hogy azt dobogja majd:
Már az is elmúlt – csend és csüggedés vesz
Körül megint, s csak dadogom a dalt.

Így: futó vizek, úszó fellegek
Lelkembe sokszor hívón intenek.
Mennék velük, de testem földi terhe – –
Lebéklyóz, rajta vágyam fennakad
Szólok nekik, de ők mit sem feelve
Csak szállnak, és nem értik szavamat.

Hát már ez soha másként nem lehet?
Előlem mindig minden elsiet.
Csak kapkodok, mint gyermek fény felé, mely
Rávillan, lopva, lengő lomb mögül.
Csalódva állok, mintha fegyverével
Célt vét a vadász, s a vad menekül.

Oh, tűnő színek, elzengő dalok,
Nélkületek jobb is, ha meghalok!
Akitől minden szépség csak elillan:
Az élet annak úgyis oly szegény.
Már jobb is neki ítélet-napiglan
Heverni egy békés sír fenekén!

Ott, tudom, édes megnyugvás fogad!
El nem zavarják minden álmomat –
Tikkasztó útra megpihen a vándor,
Akit csak bántott e rideg világ –
S míg ringatják szent ősmelódiák:
Tavaszkok jöttén a maga porából
Szívem bont mindig új szépségcsírát.

1920

A HALÁSZ ÉS A SZELLEM

*Antalffy Endrének, az Ezeregyéjszaka
tudós és művész fordítójának*

Bár időből egy perc sem boldog,
Lelkemet, gyásznak fátylaképpen,
Nem lengetem meg minden lépten:
Különb, szebb gyász a rejtve hordott!

De lepnek meg bús látomások,
Melyeket – pecsétes palackba –
Egy-egy versembe befalazva,
Az idők árjába bocsátok.

Majd akad sors vezette kéz,
Mely néha egyet kihalászva,
Terhétől hökken, szökni kész!

De már késő! A pecsét enged,
Búm feltör, égre száll, s uszálya
Úgy csüng alá, mint sűrű felleg!

1920

VIRÁGZÓ FÁK ALATT

Dús lombú fáim virággal tele
Hajolnak három gyermekemre le.

Gallyakon át a fényes, drága nap
Fejükre villan, ahogy játszanak.

Oh, most szemükbe minden tündököl!
Az egész föld egy édes, meleg öl.

Mindenki jó. Az élet víg tanya.
Játékos kedvet dehogy rontana.

Fák lombja, kék ég – enyhe sátorul –
Fölénk védő gonddal domborul.

De jaj, előlem nem rejt már a fátyol
Ennyit az élet zord ábrázatából.

Már látom, az ég túlsó peremén
Kis foltnyi homály torlódik henyén.

Lehet, e foltból – tán egy óra sem kell –
Viharmadarak kelnek ki sereggel.

Felhők nyomulnak tolakodva, zordon
Haraggal fel a borult égi bolton.

Fa reccsen, ág hull, ahová csak ér
A fergeteg. A föld egy csatatér.

De minden vészen túl is megmarad
Az edzett ág, a szívós akarat.

Oh, rátok is majd rohan fergeteg.
De ne rémítsen dühe, gyermekek!

Hadd hihessem: ha nem is védne fátok,
– Erős hajtások –, akkor is megálltok!

1920

A VÉNÜLŐ SALAMON KIRÁLY
SZERELMES ÉNEKEIBŐL

Szulámith, hajh, a te nagy ifjúságod,
Mint rózsák szirma pereg vén szívemre.
Szemed kacagó fénye drága penge,
Mellyel agyam bús rémeit levágod.

Napom helyett, mely már bukásnak indul,
Hajad korongja ragyog, mint aranynap.
Hogy sötétségben mostan se maradjak,
Az ifjúság tűzfényes napjain túl.

Ha szólsz: csevegő, friss habok locsolnak,
A lélek tőlük testemben föléled,
S vállam sem érzi batyuját a kornak.

Már csak körödben élet még az élet!
Oh, szeress, ringass, karjaidban ápolj,
S rejts el, védj meg a rám leső haláltól!

1920

ELMARADT LOVAS ESZMÉLKEDÉSE

Molter Károlynak

No, vén lovas, már jó lesz nekivágnod!
Nézd, halványulgat a nap sugara.
S fejed fölött csak egy-egy varjú károg,
Arcodba szél csap, hideg zúzmara.

Addig léptettél, kényes úr-magadban,
Előre hagyván a serényeket,
Hogy magad bolygasz, ím, az alkonyatban.
Már minden számár megelőzhetett.

Most aztán késő lépve mendegélni – –
Hát rajta, kantárt megeresztve, nyomban!
Figyelnek, lásd, a térség jegenyéi.

S ha célt nem érsz? ha hamarabb ledobban
Lovad? – ne bánd; a hajsza is megéri:
Hősit rohansz egy halálos iramban!

1920

SZIKLAVÁR

Sok meddő harc során,
Álmaim alkonyán,
Merdek úton önmagamhoz értem.
E magam: sziklavár,
Mely komor daccal áll
Csatatér fölött, felhős szürkességben.

Itt kapu, fal kemény,
S nincs áltató remény,
Meglepetéstől nem kell ijedeznem.
Más meg sem közelít –
Csak villámok szelik
A mennyboltot időnként közelemben.

Csak esténként, ha már
Alkonyfényben a táj,
Lépek ki némán magányom fokára.
S szemem a sík teret,
Hol mindenütt cselek
S rémségek lestek: békéken bejárja.

1920

NYÁRKERESÉS ŐSZI KÖDBEN

– Vándor, ki vagy, ki búddal erre jársz?
E kérdés kondult ködből, reszketőn
Fülembe nemrég otthon, a mezőn,
Hogy ott bolyongtam, s vetkezett a hárs.

– Hogy ki vagyok, s mit akarok, feleltem,
Nem is tudom – csalt a falusi nyár.
De megkéshettem: köd tolong a kertben,
Tarlókról felém füst és pernye száll.
A nyári bálnak vége, vége, látom.
A földön csak limlomja hedereg.
A hang nagy messze zeng el a határon,
A berket dér s szél gyérítette meg.
Falum felett is, amíg jöttem: álmok
Rég ittfelejtett fénypalástja lebbent,
De itthon már csak üszkös romja rettent
Álmaimnak – faláról könny szivárog.

– S nem láttad-e, harsant a felelet,
Ki őszre jössz, hogy amíg elbolyongtál,
Hogy hervadt ősszel nem egy-két, de sok nyár
S egész falud hogy megöregedett?!
Találkoztál bús, fáradt férfiakkal –
S meg nem ismerted cimboráidat.
S jött sok anyóka, szikkadt, mint a tar gally,
A hátuk görbedt, gond és kor miatt.
Ezek nevettek nemrég, mint menyecskék –
S te mégis itt most nyaradat keresnéd?
Te balga, értsd meg, órád már ütött.
Hogy megalázkodj – –

És a köd mögött

Ekkor valóban óra vert, s bolondul
Amennyi évem: épp harminchatot
(Háromszor tizenkettő) kongatott,
S egyszerre láttam, minden halni indul,
Szél jött, s a fákról minden díszet levert,
Megtépve, dúltan nyöszörgött a kert.
Kuvik kiáltott, varjúraj kóválygott
A mező felett: jaj töltötte be
A levegőt, s a gödrök és az árkok
Vizéből vér lett, bűzölgő epe.
Vesztett ebként a bitangul hagyott múlt
Sarkamba támadt, üztem – – annyi volt!
A temetőben minden sír kifordult.
S rám levigyorgott valamennyi holt – –

1920

OH, GYERMEKEK...

Akit minden más céltól tilt az élet
– Oh, gyermekek, megváltás hirdetői: –
Már ezután csak átlalatok élhet!

Különös vágy von közétek szegődni,
S ott is maradni, játszva veletek,
Míg más paranccsal majd az anyaföld hí.

Úgy csendül felém tiszta lelketek,
Mint angyalének felhők magasából
Hívó felé, ki hinni feledett.

Hozzátok lelkeim menekülve pártol,
Eldobva minden átlató reményt –
Körötök megvéd vágytól, lelki vádtól.

Körötök múltam szentelt berkeként
Ragyog föl nekem, ifjontin, csodásan,
Oh, szemem alig szokja már e fényt!

De csak kerengjünk boldog ámulásban,
S az esték halkan zsongjanak mesét –
Az élet színét többé meg se lássam.

Így gyermekszemmel nézvén egyre szét,
Már nem remegek, mint harc közbe régen,
Hogy árulóm lesz jóság, gyengeség.

Veletek bűt, bajt elbékélve szépen,
Pihenek; széjjel álmom sem kalandoz.
Tudván: köztetek révem, menedékem...
S tán általatok jutok önmagamhoz.

1920

A HADNAGY

Ma délután, úgy öt-hat óra tájt
A halott hadnagy halkán megjelent.
A hadnagy, aki nemrég idebent
Épp e szobában ölte meg magát.

Ferdén lekonyult bolond, nagy feje.
De befelé csak egyre kacagott.
Soha még egy ily vidám hadnagyot!
Kacagtam én is veszettül vele.

Mutatta csendben pirosuló sebét:
Ím, ide nézz e pici lyukra, rám!
Nincs – hidd el – itt, nincs semmi bús talány,
Kétség, hogy ezzel meg ne fejtenéd.

Szólt, s szalutálva tovatűnt megint.
Ám én tudom, hogy ő még visszatér.
Éjjel, sőt majd, ha szinte gyújt a dél,
Föl-fölkeres még és fejével int.

Számomra lénye nem lesz már titok.
Lelkembe szívom elszánt szellemét.
Előle többé bűvölet se véd.
S üt óra majd, hogy egyszer hívni fog.

S nincs végre mindig rettegés velünk!
Mekhajtom én is görnyedt hátamat.
Karjába karom tétován akad,
S a balfenéken tova lépdelünk –

1920

A PARTON

Nyolcvankét éves nagybátyám, szegény,
A végsőt vívja. Látom a halál
Lehelletét szemének üvegén;
S meglankadok. De ő még ellenáll.
Ő a halállal bátran szembenéz.
Míg öccse lelkén félsz ül, mint penész.

Oh, mi védhet meg a halálfagy ellen?
Neki is ugyan mi ad még erőt,
Hogy megállhasson a Nagyúr előtt,
Anélkül, hogy szűkölni, sírni kelljen?
Mi lehet, nyitját meg nem lelhetem,
De oly valami, amim nincs nekem.
Tán egy, a múltból ható fényes emlék
Sugara edzi acélosra lelkét?
Valami gőg, melyet a megfogyott
Számos hold úri tudata hagyott.

Vagy keménysége tán a vén vadászé,
Ki halált maga is már sokszor osztott,
S most viszont ő is – rálelvén vadásza –
Célt áll szilárdul, s nem ejt panaszos szót.

De én szegény, jaj, soha sem vadásztam!
Mi lesz tehát, mi lelket önt belém,
Ha majd ott állok a part peremén,
Hogy a végtől ne borzadozva fázzam.
Mert nekem a vég nem vadász, nagyúr,
De szennyes ár lesz, mely felém nyomul,
Ellenezegni sok könyvem nem ér
Annyit se, mint egy kiálló gyökér.
(Ez ár, mindennél rohanóbb, mohóbb.)
Elkap s a rajtam átcsapó habokba
A sors utánam oly könnyel dobja
Pár versemet, mint sárga lombcsomót –

1920

FEBRUÁRVÉG

Már olykor olyan mélyen kék az ég,
Mint messze múltból néző női szem.
S ki a mezőkön fülel néha szét:
Neszелhet zsongást – halk nyüzsgés nesztét –,
Új vér lükkög a föld ereiben.

Igen, igen, igen!
Ő moccan, dobban, az ő izenetje mindez,
S egy ébredéskor hirtelen csak itt lesz.

Kétségtelen: készülni kell reá!
Tin-tin-titintin – intnek is egy bokorról.
Hegyekről a hó jót suvadt alá,
Folyók jégkéрге is már roppan olykor – –
Jaj, ha ez menni mind egyszerre kezd!

És lesz vizek s lesz élet áradása,
Harsány zaj vált föl titkos, gyöngé neszt – –
Az újuló föld más lesz egy csapásra!
S csodát csoda, fényt borulat követ.

Hullnak a mennykövek!
S megrepednek a fák –
Nedveik feszültségét nem tarthatván tovább!
S a lejtőket s a völgyek sík terét
Elöntik végül szédítő szagok.
S mindez vad hévvel úgy robog feléd,
Mint gyorsvonat, ha házak közt robog:
Rázkódnak a közeli ablakok.
S te...

 Mozdulsz-e majd, hogy új utazásra
Készen, elébe fuss az állomásra?
Vagy pamlagod már mindig bent maraszt?
Rendre nézed falaid minden ujjnyi
Rajzát, s hagyod künn el- meg elvonulni
A tavaszt – –

1921